शुद्धिकौमुदी

पाठः १८ - २३.०९.२०१७

क्रियापदानि

© All the content in these slides is the intellectual property of Vyoma Linguistic Labs Foundation.
Replication/reuse in any form without express written permission from the organisation is prohibited.

क्रियापदानि

- आपृच्छनसमारम्भः

  'आप्रच्छनम्'……

- अलभिष्यत

  'अलप्स्यत'……..

क्रियापदानि

- एतां गोष्ठीम् अध्यक्षवर्यः स्वीकरोति ।

  'गोष्ठीं निर्वहति'...............

- सः प्रथमं स्थानं प्राप्तुं बहुधा प्रयतितवान् ।

  'प्रयत्तवान्'............

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

क्रियापदानि

- पृष्ठतः स्थितः बालकः अग्रे स्थितं नोदितवान् ।

  'नुन्नवान्'............

- सः जलेन सस्यानि सिञ्चितवान् ।

  'सिक्तवान्'............

क्रियापदानि

- कृषिकः कूपं खनितवान् ।

  'खातवान्'...........

- बालकः रज्जुम् आकर्षितवान् ।

  'आकृष्टवान्'...........

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Saṃskṛtam · Value Education · Technology

क्रियापदानि

- सर्पः मूषकं गिलितवान् ।

    'गीर्णवान्'...........

- जनाः शर्मवर्यं नायकत्वेन चयितवन्तः ।

    'चितवन्तः'.................

क्रियापदानि

- मध्यरात्रे सः जागृतः जातः ।

  ’जागरितः’...............

- अयि सुहृदः, उत्तिष्ठत, जाग्रत, कार्याय गच्छत ।

  ’जागृत’............

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

क्रियापदानि

- सः अपक्तं शाकम् एव खादति ।

  'अपक्वम्'............

- स्पर्धायाम् अहं (प्रतिस्पर्धिनं) जितः ।

  'जितवान्'..........

क्रियापदानि

- सः मित्रगृहे द्वित्राणि दिनानि उषितुम् इष्टवान् ।

  'वस्तुम्'.............

- शर्मवर्यः उपन्यस्तुं नगरान्तरं गतवान् ।

  'उपन्यसितुम्'..........

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

क्रियापदानि

- शैत्यकाले अपि तर्तुं मम इच्छा भवति एव ।

  'तरितुम्/तरीतुम्'...........

- दुष्टः शुनकः स्वामिना बद्धव्यः ।

  'बन्धव्यः'.................

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

क्रियापदानि

- कार्यक्रमार्थं के आह्वयितव्याः इति चिन्तनीयम् ।

  'आह्वातव्याः'..................

- 'भगवतः नाम सहस्रवारं जप्तव्यम्' इति गुरुः उक्तवान् ।

  'जपितव्यम्'...............

क्रियापदानि

- एवं त्वया न इच्छितव्यम् आसीत् ।

  'एष्टव्यम्'.................

- भिक्षुकाय वस्त्रं ददन् धनिकः सन्तुष्टः ।

  'ददत्'...................

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

क्रियापदानि

- बालिका कार्यं कुर्वन्ती सम्भाषणं करोति ।

  ’कुर्वंती’.....................

- कार्यं क्रियमाणः सः वेतनं लभते ।

  ’कुर्वन्/कुर्वाणः’............

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

क्रियापदानि

- ’उष्यमाणं गृहम्’, ’गम्यमानः मार्गः’

  ’यत्र उष्यते तत् गृहम्’, ’येन गम्यते सः मार्गः’

अशुद्धम्	शुद्धम्
क्रीयमाणः आपणः	यत्र वस्तूनि क्रीयन्ते, सः आपणः
शय्यमानः प्रकोष्ठः	यत्र शय्यते सः प्रकोष्ठः
गम्यमानं लोकयानम्	येन जनाः गच्छन्ति तत् लोकयानम्
सुप्यमाना शय्या	यत्र सुप्यते सा शय्या
लिख्यमानं कादगम्	यत्र लिख्यते तत् कागदम्
उपविश्यमानः आसन्दः	यस्मिन् उपविश्यते सः आसन्दः
स्नायमाना नदी	यत्र स्नायते सा नदी

क्रियापदानि

- सः ग्रन्थं पठितः ।

’पठितवान्’.........

’तेन ग्रन्थः पठितः’................

’पुष्पेण विकसितम्’...........

’उत्थितः /उत्थितवान् सः’..................

क्रियापदानि

- अरण्ये व्याघ्राः हरिणान् निश्शङ्कं निहन्ति ।

  'निघ्नन्ति'...........

- इदानीं किं करणीयम् इति योचयन् आसीत् गणेशः ।

  'आलोचयन्', 'आलोचमानः', 'चिन्तयन्'.............

क्रियापदानि

- भवन्तः पुनः अपि मम् गृहम् आगमिष्यन्तु ।

  ’आगच्छन्तु’..........

- परश्वः प्रातः एव अहम् आगच्छामि ।

  ’परश्वः आगमिष्यामि’...............

क्रियापदानि

- यदि भवान् वदति स्म, अहं करोमि स्म ।

  ’यदि भवान् अवदिष्यत्/वदेत् तर्हि अहम् अकरिष्यम्/कुर्याम्’

- व्याघ्रं दृष्ट्वा सः कम्पितुम् आरब्धवान् ।

  ’कम्पितः जातः’............

  ’व्याघ्रं दृष्टवति तस्मिन् कम्पनम् उत्पन्नम्’...........

क्रियापदानि

- सः किमपि वक्तुं प्रस्थितः ।

  ’वक्तुम् उद्युक्तः’............

- रामः रावणम् असंहरत् ।

  ’समहरत्’..........

क्रियापदानि

- एवम् उक्त्वा देवः अन्तर्धानः जातः ।

  'अन्तर्हितः जातः', 'अन्तर्धानं गतः' ....

- सः राजनीतिक्षेत्रे पदं निधत्तवान् ।

  'निहितवान्'.........

क्रियापदानि

- सचिवः योजनां क्रियान्वेतुं प्रयत्नं कृतवान् ।

  'क्रियान्वितां कर्तुम्', 'व्यवहारपथम् आनेतुम्'............

- रामः राक्षससंहाराय ब्रह्मास्त्रं त्यक्तवान् ।

  '...........ब्रह्मास्त्रं प्रयुक्तवान्'.........

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Saṃskṛtam · Value Education · Technology

क्रियापदानि

- सः गोष्ठ्यां स्वस्य प्रबन्धं मण्डितवान् ।

  ’उपस्थापितवान्’..........

- भवता एतद्विषये चिन्ता विहितव्या नास्ति ।

  ’विधातव्या’............

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

क्रियापदानि

- बालकः दशवादने निद्रितवान् ।

  ’निद्राणवान्’...........

- अद्यत्वे अध्यापकाः परीक्षायाम् उत्तराणि लेखापयन्ति ।

  ’लेखयन्ति’....

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

QUESTIONS/DOUBTS?

Email us @

sanskritfromhome@vyomalabs.in

For downloading course-materials, login @
www.sanskritfromhome.in

Subscribe to our youtube channel @
vyoma-samskrta-pathasala

Buy our Samskrita-learning products @
www.digitalsanskritguru.com

Support our cause for Samskrita-Samskriti @
www.vyomalabs.in

© All the content in this presentation is the intellectual property of Vyoma Linguistic Labs Foundation.
All materials shared in our website are purely for the purpose of personal study.
Replication/reuse in any form without written permission from the organisation is prohibited.